

Göta hovrätts mål nr. FT 311-13
(laga kraft –ej PT)

IMK- 2014-12-04

Advokat Magnus Tonell

Målets bakgrund

- En privatperson stämde en kommun för upphovsrättsintrång.
- Kommunen hade i ett annat tvistemål mellan samma parter åberopat skriftlig bevisning i form av skärmdumpar från privatpersonens webbplats innefattandes bl.a. fotografier (självpporträtt).

Tingsrättens prövning

- att fotografierna hade skydd enligt 49 a § URL
- att skyddet tillkom fotografen som befanns vara privatpersonen (käranden).
- att kommunens handlande utgjorde en upphovsrättsligt relevant nyttjande inom ramen för fotografens ensamrätt.
- att ansvar likväl inte kunde föreligga då det enligt tingsrätten skulle kunna kringskära parts möjlighet att åberopa bevisning.
- tingsrätten hänvisade bl.a. till att upphovsrätten enligt Högsta domstolen inte skulle utgöra grund för att göra avsteg från reglerna i rättegångsbalken” (jämför dock rättsfallen NJA 1981 s. 791 resp. NJA 1992 s. 307 ”..avsteg från *regleringen* i RB)

Hovrättens prövning

Hovrätten delade tingsrättens bedömning att:

- att fotografierna hade skydd enligt 49 a § URL
- att skyddet tillkom fotografen som befanns vara privatpersonen (käranden).
- att kommunens handlande utgjorde ett upphovsrättsligt förfogande i form av exemplarframställning.
- att ingen inskränkning i fotografens ensamrätt var tillämplig.
- 500 kr i ersättning per bild för upphovsrättsintränet .

Hovrättens prövning

- finns några tillämpliga inskränkningar?

*Enligt den förhandlingsordning som gäller i Sverige är det parterna som svarar för den bevisning som ska åberopas. Detta innebär dock inte att parten kan ta sig vilken rätt som helst. En part kan t.ex. inte fritt hämta en annans egendom bara för att den behövs som bevisning i ett mål. Om sådan egendom kan ha betydelse som bevis i ett mål får **rättegångsbalkens regelsystem för editionsföreläggande användas**. Vid domstolens prövning om edition ska meddelas väger den in bevisets betydelse i förhållande till exv. upphovsrätten (jfr. Peter Westberg, *Anskaffning av bevisning i dispositiva tvistemål*, 2010, s. 482). De rättsfall som kommunen hänvisat till har också gällt prövningar av frågan om part ska åläggas skyldighet att lämna ut viss egendom.*

*En persons upphovsrätt hindrar inte att ett verk används i **rättsvårdens intresse**. Det är dock inte fråga om rättsvård när en kommun söker upp och åberopar bevisning i ett tvistemål.*

Kommunen saknade alltså rätt att framställa exemplar av KMF:s bilder.

Rättsvårdens intresse – vad innebär begreppet?

- 26 b § andra stycket ”Upphovsrätten hindrar inte att ett verk används i rättsvårdens eller den allmänna säkerhetens intresse”.
- Verksamhet som bedrivs av domstolar, åklagare och polisväsendet (brottsutredningar m.m.). Enligt lagkommentaren faller däremot t.ex. handläggningen av förvaltningsärenden utanför begreppet.

Praktiska effekter?

- Den skriftliga bevisning som åberopas i tvistemål utgörs inte sällan av upphovsrättsligt skyddat material.
- Många gånger innehas inte rättigheterna den som önskar åberopa materialet .
- Hovrätten hänvisande till möjligheten att frambringa bevisning genom edition – är detta en adekvat lösning? Kostnadsdrivande/tar lång tid/risken att information tas bort från webbplats etc.
- Vad gäller? Behov av prejudikat från Högsta domstolen? Alternativa möjligheter? Samtycke? Alternativ bevisning? (vittnesattester, muntlig bevisning etc.).

Frågor?

Magnus Tonell

ADN Law Advokatfirma KB

Direkt: +46 (0)8 402 14 61

Mobil: : +46 (0)70 770 39 14

magnus.tonell@adnlaw.se

www.adnlaw.se